

for en Sum af 45,600 Rbd., og, om saa var, mere til Geværers Anskaffelse og Reparation, fordi Geværerne nutildags ere blevne underkastede saa mange Forandringer og Forbedringer, at man, naar man vil holde Haandfydevaabnene i vor Armees paa den samme Høide, de ere komne til i adskillige andre Armeer, og gjøre de Forandringer, som jævnligt foretages ved disse, har fuld Anvendelse for en saadan Sum, deels til Anskaffelse af nye Geværer, hvoriblandt de saakaldte Taprifser især ere fremtrædende, og deels til hyppige Forandringer og Reparationer af de ældre havende Forraad af Geværer, for at omdanne dem til nye. Der vil saaledes have fuld Anvendelse for denne Sum, og der staaer blot tilbage, om man bør foretrække at forfærdige dem paa det forhaandenværende indenlandske Fabrik, eller man skulde anvende disse Penge til Indkjøb af Geværer andetstedsfra, hvorved det vistnok var muligt, at man idetmindste paa flere Artikler af Geværer kunde erholde billigere Priser; men det er dog meget fraraadeligt, at contrahere med fremmede Fabrikker om Anskaffelse af Vaaben, naar man kan faae dem omtrent for den samme Priis, eller dog for en ikke meget høiere Priis, anskaffet heri Landet, da Controllen med fremmede Fabrikker er yderst vanskelig, ikke at tale om, at den er bekvem, og den bliver dog umulig i sin fulde Detail. Dernæst kan man i Krigstid ikke undvære at have et Geværfabrik i Landet selv, da man kan staae Fare for at blive saaledes affkaaren fra Forbindelse, at man ikke til rette Tid kan faae de bestilte Geværer fra Udlandet, som i den forløbne Krig har viist sig undertiden at være forbundet med Vanskelighed. Detailreparation lod sig nu aldeles ikke iværksætte, naar man skulde sende Geværerne til Püttich, England eller Frankrig, for at faae disse mindre Arbejder udførte. En Geværfabrik her i Landet er altsaa uundgaelig nødvendig. Der var et andet Spørgsmaal, om det kunde være i Statens Interesse, selv at kjøbe et saadant Fabrik, hvorom tidligere er gjort Tilbud fra Fabrikken, som ikke forrenter sig i den Grad, man kunde vente. Imidlertid er man i de Commissionsforhandlinger, som have fundet Sted, kommet til det Resultat, at man har fraraadet

Regjeringen at kjøbe Fabrikken, og Contracten bestaaer altsaa factiff, om den end ikke bestaaer de jure. Hvad angaaer den Bestemmelse i § 8, ifølge hvilken Contracten skulde være udløbet ved den daværende Ciers Død, som indtraf Aar 1780 eller nogle og firfjendstyve, da maa jeg henstille til de Herrer Jurister, om den indeholder tilstrækkelig Begrundelse for Regjeringen, til fra sin Side at betragte Contracten som hævet. Der er siden den Tid forløbet 70 eller 80 Aar, i hvilke Contracten er anseet fra Regjeringens Side som bestaaende. Det er et andet Spørgsmaal, om man er pligtig til at anskaffe Vaaben for den oprindelige Sum af 45,600 Rbd., eller om man kun er pligtig til at anskaffe Vaaben for den Sum, som efter Rigsbankforordningens Indførelse, hvorved den tidligere Sum blev omskrevet i Rigsbank, er indrømmet ved en kongelig Resolution, at Summen skulde omskrives i Courant, og jeg mener, at et saadant kongeligt Løfte maa ansees for bindende for begge Parter, og jeg antager ikke, at denne Contract kan hæves uden enten ved en Dyereenskomst med Cieren af Fabrikken eller ogsaa ved en Proces. Der vil ialtsald være Tid nok til at tage Bestemmelse derom, fordi, som jeg maa gjentage, det er i Militaeretatsens Interesse, at den fremdeles anvender den fulde Sum, som ifølge de aarlige Budgetter nu i en Række af Aar er udbetalt den, til Anskaffelse og Reparationer af Haandfydevaaben, saa at Militaeretaten ikke kan ønskes, at Contracten hæves, medmindre man skulde beslutte sig til at kjøbe Fabrikken.

Kirk: Det har været meget interessant Dplysninger at erholde i denne Sag idetmindste for mig, men jeg er dog ikke aldeles tilfredsstillt. I Stænderne har jeg udtryffeligt tilsladt mig at paaberaade mig en Contract, som i sin Tid er oprettet i London og dateret fra London. Aarstallet mindes jeg nu ikke, men det var en Contract imellem høisalig Kong Christian VII og afdøde Friherre Schimmelmann. Den løb saaledes, at Hs. Majestæt var forpligtet til, saalænge han eller hans Efterkommere eiede Niger og Lande, at lade udføre Reparationsarbejde og nyt Arbejde for et Beløb — jeg mindes ikke hvilket; om det er